

Radioberichtgeving en propaganda dienden, aldus van der Plas, de overtuiging te wekken, *'that the Netherlands Indies in a new world of friendly interdependence will have an important place because they are the natural mediators, between the Orient and the Western world.'* Daarbij moesten in de uitzendingen en in de pamfletten o.m. *'some points of the Atlantic Charter, especially the economic clauses (about standard of living e.g.)'* uitgewerkt worden (niet dus zozeer de politieke, waarin het zelfbeschikkingsrecht van elk volk was erkend) en diende uitdrukking gegeven te worden aan

'complete confidence in the special ability of all parts of the population (the Dutch, born as a nation from a struggle for tolerance; the wise and tolerant Chinese; the Indonesians with their gift for creating harmony and their understanding and respecting of others and their mode of life and thought) to establish a model Commonwealth, invaluable to the new world.'

Dat 'model-Gemenebest' diende deel te zijn van het koninkrijk der Nederlanden. Bijna een jaar na het vertrek uit Indië, eind januari '43, beëindigde van der Plas een brief aan van Mook¹ met

'de vaste overtuiging uit te spreken, dat wij bij de nodige paraatheid en doorzetting Indië als deel van ons Rijk herwinnen zullen en je fenomenale werkkraft en doorzicht nog eens ten volle voor de heropbouw van ons lieve land gebruikt zullen worden.'

★

In de jaren '30 en het begin van de jaren '40 was van der Plas in Indië een ietwat omstreden figuur geweest. Niet alle politiek bewuste Indonesiërs waren van de oprechtheid van zijn bedoelingen overtuigd en van diegenen die dat wèl waren, meenden sommigen dat hij zichzelf bedroog indien hij verwachtte dat de reële tegenstellingen in de koloniale samenleving overbrugd konden worden met hooggestemde frasen. Ook in kringen van Nederlanders en Indische Nederlanders stuitte hij op verzet; daar werd gemeend dat hij door in zijn bestuursfuncties ostentatief met Indonesiërs als gelijken om te gaan de hoogheid van het gezag te grabbel

¹ Brief 31 jan. 1943, van van der Plas aan van Mook (a.v., Coll.-van der Plas, B 8).